

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	15
--	----

II. Razumijevanje:

	8
--	---

III. Prijevod:

	2
--	---

IV. Gramatika:

	20
--	----

V. Civilizacija

	5
--	---

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

22. travnja 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

prema G. Suetonius Tranquillus, *De vita et moribus duodecim Caesarum, Nero*, 11-12

Svetonije opisuje razne igre koje je Neron priređivao u Rimu.

(1) Spectaculorum multa et varia genera edidit: iuvenales, circenses, scaenicos ludos, gladiatorium munus. (2) Iuvenalibus ludis senes quoque consulares anusque matronas recepit ad lusum¹. (3) Circensibus etiam camelorum quadrigas commisit. (4) Ludis, pro aeternitate imperii susceptis, quos appellari "maximos" voluit, ex utroque ordine et sexu multi ludicras partes³ sustinuerunt – fertur notissimus eques Romanus elephanto supersidens per catadromum⁴ decucurrisse. (5) Sparsa sunt populo missilia omnium rerum⁵ per omnes dies: cotidie mille avium cuiusque generis, multiplex penus, tesserae frumentariae⁶, vestis, aurum, argentum, gemmae, margaritae, tabulae pictae.

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

(6) Hos ludos accubans spectare consueverat. (7) Munere, quod in amphitheatro ligneo regione Martii campi dedit, neminem occidit. (8) Exhibuit autem ad ferrum⁷ etiam quadringentos senatores sescentosque equites Romanos. (9) Exhibuit et naumachiam in qua traditur beluae marina aqua innavisse. (10) Instituit et quinquennale certamen primus omnium Romae⁸ more Graeco triplex – musicum, gymnasticum, equestre - quod appellavit Neronia.

Zadnji dio teksta također prevedi uz pomoć rječnika i komentara.

(11) Ad athletarum spectaculum invitavit et virgines Vestales, quia Olympiae⁹ quoque Cereris sacerdotibus spectare conceditur.

KOMENTAR:

¹ **recipere ad lusum** – dopustiti nekome da nastupa;

² **suscipio, 3.** – prirediti

³ **ludicrae partes** – zabavljačke uloge

⁴ **catadromus, i, m.** – uže (rastegnuto koso uvis po kojem su hodali uvježbani slonovi).;

⁵ **missilia omnium rerum** – raznovrsni darovi;

⁶ **tesserae frumentariae** – doznake/bonovi za hranu;

⁷ **exhibere ad ferrum** – natjerati na borbu oružjem;

⁸ **Romae** – u Rimu

⁹ **Olympiae** – u Olimpiji

	maks. 15
--	-----------------

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. Kako je Neron obično gledao igre?

- a) stojeći
- b) ležeći
- c) sjedeći

	maks. 1
--	---------

2. Koliko ljudi je ubijeno na gladijatorskim igrama koje je priredio Neron?

- a) 400
- b) 600
- c) nijedan

	maks. 1
--	---------

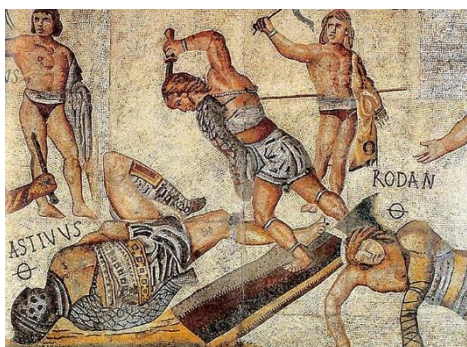
3. Tko se nije borio na gladijatorskim igrama koje je priredio Neron?

- a) konzuli
- b) senatori
- c) vitezovi

	maks. 1
--	---------

4. Koja slika ilustrira rečenicu (9)?

a)

b)

c)

	maks. 1
--	---------

5. Neron je ustanovio i sasvim novu vrstu igara koje je nazvao....

- a) Carske
- b) Neronovske
- c) Rimske

	maks. 1
--	---------

6. Te su se igre održavale.

- a) svake pete godine
- b) svake treće godine
- c) svake godine

	maks. 1
--	---------

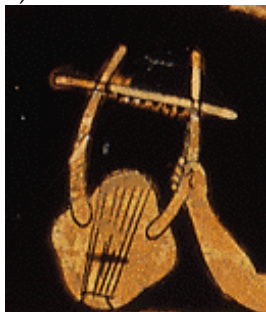
7. Njihova je novina bila u tome što su organizirane po uzoru na:

- a) perzijske
- b) etrurske
- c) grčke

	maks. 1
--	---------

8. Koji predmet se nije koristio na tim igrama?

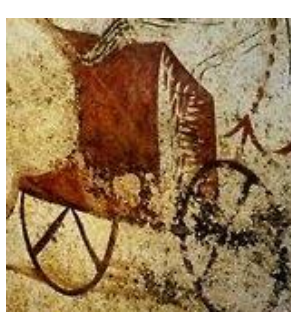
a)

b)

c)

	maks. 1
--	---------

	maks. 8
--	---------

	maks. 2
--	----------------

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

IV. GRAMATIKA

1. Riječ *genera* u tekstu je:

- a) nominativ
- b) akuzativ
- c) vokativ

	maks. 1
--	---------

2. Riječ *edidit* u indikativu prezenta glasi:

- a) edat
- b) edet
- c) edit

	maks. 1
--	---------

3. Sintagma *gladiatorium munus* u pluralu glasi :

- a) gladiatoria munera
- b) gladiatori muneri
- c) gladiatori munere

	maks. 1
--	---------

4. Izraz *iuvenalibus ludis* u nominativu pl. glasi:

- a) iuvenalis ludus
- b) iuvenalis ludi
- c) iuvenales ludi

	maks. 1
--	---------

5. Oblik *commisit* u futuru glasi :

- a) committat
- b) committit
- c) committet

	maks. 1
--	---------

6. Riječ *susceptis* je po obliku:

- a) supin
- b) particip
- c) gerund

	maks. 1
--	---------

7. U rečenici ...*quos appellari "maximos" voluit*... nalazi se:

- a) akuzativ s infinitivom
- b) nominativ s infinitivom
- c) perifrastrična konjugacija aktivna

	maks. 1
--	---------

8. Da se sintagmi *ex utroque ordine et sexu* prijedlog promijeni u *per*, ona bi glasila.

- a) *per utroque ordini et sexui*
- b) *per utrumque ordinem et sexum*
- c) *per utriusque ordinis et sexus*

	maks. 1
--	---------

9. Riječ *supersidens* u tekstu je...

- a) muškog roda
- b) ženskog roda
- c) srednjeg roda

	maks. 1
--	---------

10. Rečenica *Mnogi moraju preuzeti zabavljачke uloge* na latinskom glasi:

- a) *Multi ludicras partes sustinere volunt.*
- b) *Multos ludicras partes sustinere coegit.*
- c) *Multis ludicrae partes sustinendae sunt.*

	maks. 1
--	---------

11. Ako bi u rečenici *Fertur notissimus eques elephanto supersidens decucurrisse* glavni glagol zamijenili oblikom *narrant*, ostatak rečenice bi glasio:

- a) *notissimum equitem elephantum supersidentem decucurrisse*
- b) *notissimum equitem elephanto supersidentem decucurrisse*
- c) *notissimum equitem elephanto supersidentem decurrere*

	maks. 1
--	---------

12. Da je Neron svoje igre htio nazvati posve suprotno, nazvao bi ih:

- a) *minimos*
- b) *pessimos*
- c) *optimos*

	maks. 1
--	---------

13. Oblik *voluit* u prezentu glasi:

- a) *vult*
- b) *velit*
- c) *velle*

	maks. 1
--	---------

14. Riječ *mille* po službi je :

- a) objekt
- b) atribut
- c) subjekt

	maks. 1
--	---------

15. Riječ *cotidie* po vrsti je:

- a) pridjev
- b) prilog
- c) prijedlog

	maks. 1
--	---------

16. Oblik *consueverat* u pasivu glasi:

- a) consuetus est
- b) consuetus erit
- c) consuetus erat

	maks. 1
--	---------

17. Broj *quadringentos* zapisan rimskim brojkama glasi:

- a) DX
- b) CD
- c) DC

	maks. 1
--	---------

18. Sintagma *marina aqua* u tekstu po obliku je:

- a) nominativ
- b) ablativ
- c) vokativ

	maks. 1
--	---------

19. Na koju riječ u rečenici (10) se odnosi zamjenica *quod*?

- a) certamen
- b) primus
- c) more

	maks. 1
--	---------

20. Riječ *triplex* u genitivu sg. glasi:

- a) triplici
- b) triplices
- c) triplicis

	maks. 1
--	---------

	maks. 20
--	-----------------

V. CIVILIZACIJA

1. Naziv „gladijator“ povezan je s latinskom riječju koja znači

- a) mač
- b) kaciga
- c) koplje

	maks. 1
--	---------

2. Za vrijeme Neronove vladavine Rim je teško pogođen:

- a) potresom
- b) požarom
- c) poplavom

	maks. 1
--	---------

3. Kako se zove najpoznatiji rimski amfiteatar?

- a) Amphitheatrum Flavium
- b) Amphitheatrum Iulium
- c) Amphitheatrum Claudium

	maks. 1
--	---------

4. Koja od ovih riječi **nije** grecizam?

- a) amphitheatrum
- b) gymnasticum
- c) equestre

	maks. 1
--	---------

5. Budući da je Olimpija u Grčkoj, umjesto „Cererine“ svećenice bi se trebale zvati:

- a) Herine
- b) Demetrine
- c) Hestijine

	maks. 1
--	---------

	maks. 5
--	---------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Spectaculorum multa et varia genera edidit.	Priredio je mnoge i različite vrste predstava:	1
iuvenales, circenses, scaenicos ludos, gladiatorium munus	omladinske, igre u cirku, scenske igre, gladijatorske igre	1
Iuvenalibus ludis... recepit ad lusum	Na omladinskim igrama dopustio je da nastupaju	1
senes quoque consulares anusque matronas.	i stari bivši konzuli te ostarjele matrone.	1
Circensibus etiam camelorum quadrigas commisit.	Na igrama u cirku doveo je i četveroprege deva.	1
Ludis, pro aeternitate imperii susceptis,	Na igrama, priređenim za vječnost carstva,	1
quos ... voluit	za koje je htio.	1
appellari "maximos"	da se zovu „najveće“	1
ex utroque ordine et sexu multi ludicras partes sustinuerunt	mnogi iz oba staleža i spola su preuzeli zabavljačke uloge	1
- fertur	- priča se	1
notissimus eques Romanus... per catadromum decucurrisse	da se veoma poznati rimski vitez..... spustio niz uže	1
elephanto supersidens	sjedeći na slonu.	1
Sparsa sunt populo missilia omnium rerum per omnes dies:	Narodu su po cijele dane razasipani raznovrsni darovi:	1
cotidie mille avium cuiusque generis,	svaki dan tisuću ptica svake vrste,.	1
multiplex penus, tesseræ frumentariae, vestis, aurum, argentum, gemmae, margaritae, tabulae pictae.	raznovrsna hrana, bonovi za žito, odjeća, zlato, srebro, dragulji, biseri i slike	1

Prijevod: 15

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. b	1
2. c	1
3. a	1
4. b	1
5. b	1
6. a	1
7. c	1
8. b	1

Razumijevanje: 8

III. PRIJEVOD

Ad athletarum spectaculum invitavit et virgines Vestales,	Na atletsko natjecanje pozvao je i Vestalke	1
quia Olympiae quoque Cereris sacerdotibus spectare conceditur.	jer se i u Olimpiji Cererinim svećenicama dopušta da gledaju	1

Prijevod: 2

IV. GRAMATIKA

1. b	1
2. c	1
3. a	1
4. c	1

5. c	1
6. b	1
7. a	1
8. b	1
9. a	1
10. c	1
11. b	1
12. a	1
13. a	1
14. c	1
15. b	1
16. c	1
17. b	1
18. b	1
19. a	1
20. c	1

Gramatika: 20

V. CIVILIZACIJA

1. a	1
2. b	1
3. a	1
4. c	1
5. b	1

Civilizacija: 5

Ukupno: 50